

XV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj

FOTO: STIPAN BALATINAC

4. – 5. stranica

Foto: Jubit Poljak

Kampovi u „Zavičajju“

3. stranica

Croatiada 2022. – Pečuh

8. – 9. stranica

Duhovska svečanost u Foku

12. stranica

Hrvatski kampovi

Ljeto je, utihnule su školske ustanove, djeca i mladež slobodni su od školskih obveza, pa se mogu predati onim aktivnostima koje vole i za koje nemaju vremena tijekom školske godine. Mnogo djece javlja se u kampove, što je vrlo dobro jer kampovi pružaju mnogo mladim naraštajima, pružaju mogućnost pronalazjenja najboljeg u sebi, pružaju priliku za stvaranje sretnih uspomena i potiču samoizražavanje. Polaznici kampa imaju priliku biti aktivni, uživati u sportu koji vole, učiti jezik koji ih zanima, kreativno se izražavati, igrati se s drugom djecom, učiti o sebi, ali i o nizu emocija i ljudskih iskustava, o domišljatosti, prijateljstvu, timskom radu, uspjehu i neuspjehu te drugim stvarima. Bez obzira na to je li riječ o dnevnim kampovima u koje djeca svakodnevno dolaze ili višednevnim kampovima na moru ili Balatonu, djeca uz zabavu i učenje stječu nova znanja, iskustva, pružena im je mogućnost upoznavanja s drugom djecom njihove dobi s kojom dijele interese. Osim s vršnjacima djeca u kampu provode vrijeme i s pouzdanim odraslim osobama. Većina kampova nudi razne aktivnosti. Novi izazovi – poput učenja novog sporta, jezika, igara i drugih vještina – vrijedno su iskustvo. Osim isprobavanja novih aktivnosti kampovi također pomažu djeci da razviju važne životne vještine kao što su neovisnost, samopouzdanje i povjerenje. Budući da provode puno vremena sa skupinom vršnjaka, djeca uče više o suradnji, kompromisu i toleranciji. Hrvatski kampovi koji se organiziraju u matičnoj domovini ili u našoj zemlji uz sve navedene odlike dječjih kampova pružaju i dodatne vrijednosti. Polaznici su kampa u svojoj hrvatskoj zajednici, mladi se pripadnici hrvatske narodnosti upoznaju, vježbaju hrvatski jezik, okruženi su s voditeljima koji odlično govore hrvatski jezik, upoznaju se s prekrasnim krajevima matične domovine, s njezinom kulturom, vrijednostima i to je doista ogroman doživljaj za djecu i motivacija za daljnje učenje jezika, za njegovanje kulture, za eventualno školovanje u matičnoj domovini ili na bilo kojem hrvatskom polju. Hrvatski kampovi snažni su čimbenici odgoja u jačanju nacionalne samosvijesti u krugu mladih, stoga njihov broj nadalje treba povećavati.

Beta

Glasnikov tjedan

„Pitalo se zamjenika premijera može li seizbrisati/promijeniti odredba koja je ugrađena u stavku Potpora državnim samoupravama, Uredu i medijima u kojoj je u ukupnoj veličini potpore točno naznačeno koliko ide tiskanim medijima (tjednicima).“

Čovjek, pa onda i novinar, mnogo toga dozna kad čita zapisnike s pojedinih sjednica. Zapisnici iz Parlamenta su mi cool. Tamo lijepo, crno na bijelo, pročitam kad je tko zakasnio, kad se govorniku upalo u riječ i što je rečeno, kad se tko nasmijao, zakašljao, kad je izgubljen kvorum jer je u jednom trenutku tko izišao ...

I iz najnovijeg zapisnika Narodnosnog odbora ponešto sam doznala. Govorilo se o tome kako će vjerojatno položaj narodnosnih programa na MTV-u još dugo biti zimzelena tema i kako nije realno da će biti skorog rješenja. Osim toga i to kako bi većega utjecaja na programski sadržaj trebale dobiti državne narodnosne samouprave.

Pitalo se zamjenika premijera može li se izbrisati/promijeniti odredba koja je ugrađena u stavku Potpora državnim samoupravama, Uredu i medijima u kojoj je u ukupnoj veličini potpore točno naznačeno koliko ide tiskanim medijima (tjednicima).

Medijski centar Croatica sa svojim informativnim platformama od 2014. proizvodi audiovizualne sadržaje i održava mrežne stranice te se brine o četirima društvenim mrežama od kojih jedna djeluje kao dnevni tisak i ima domalo 6,5 tisuća pratitelja na Facebooku. To je tjednik Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski glasnik. O tome na sjednici nije bilo riječi, šteta, jer bi bilo baš zanimljivo da je to tamo izneseno.

Međutim, rečeno je kako društvene mreže imaju sve veću važnost. Rečeno je kako bi se jednim potezom (izmjenom uredbe) neke stvari mogle riješiti što se

tiče stavke proračuna državnih samouprava Ureda i medija, a tiče se iznosa potpore namijenjene isključivo za tiskani medij, za tjednik. Čulo se kako treba promijeniti ugovor s državnim samoupravama i neka one mogu trošiti tu potporu po vlastitom nahođenju za svoje medijske platforme.

I onda bi se u sve to mogli uklopiti audio i vizualni materijali (platforme) državnih samouprava, čak i unutar sadašnjeg proračuna kojim raspolažu državne samouprave za medije (radi se o potpore za izdavanje tjednika) iako bi povećanje proračuna bilo dobro. A to bi, čitam iz zapisnika, omogućilo neposredno informiranje na materinskom jeziku. To je već velik korak.

Mi u Medijskom centru Croatica taj korak (neposrednog informiranja) činimo još od 2014., a u turbo pogonu smo od 2018. godine. Samo zato pišem ove retke, jer smo imali i predložili viziju i strateški plan razvoja hrvatskih medija točno zacrtanu još i 2014. U natječaju koji sam predala tad za glavnu i odgovornu urednicu Medijskog centra Croatica i u svojem natječaju predanom ponovno 2018. godine sve je napisano crno na bijelom.

Stoga mi se na trenutke činilo kako (ni)sam dobro razumjela što čitam u spomenutom zapisniku. Zapitala sam se prati li se rad medija u održavanju državnih samouprava, rad tjednika u tiskanom, mrežnom izdanju i na društvenim mrežama. Možda (ni)sam razumjela, reći će neki.

Ab ovo.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Kampovi Hrvatske državne samouprave

Hrvatska državna samouprava u suradnji sa svojim institucijama ove godine 16. put, od 12. lipnja do 10. srpnja, organizirala je kampove hrvatskoga jezika i kulture u Vlašićima na otoku Pagu u Panziju „Zavičaj“. Kampovi su se održali u četiri turnusa. Tri osnovnoškolska i jedan srednjoškolski kamp okupili su osnovnoškolce i srednjoškolce iz svih regija Hrvata u Mađarskoj te im pružili nezaboravne doživljaje ljetovanja, a uz to i vježbanje hrvatskoga jezika te upoznavanje prekrasnih krajeva matične im domovine.

Sudionici kampa održanog od 12. do 19. lipnja

Prvi kamp održan je od 12. do 19. lipnja u suorganizaciji Hrvatske osnovne škole „Miroslav Krleža“ iz Pečuha te Hrvatske osnovne škole i učeničkog doma u Santovu. Voditeljica kampa bila je nastavnica Marica Dudaš Gyöngyös, a koordinatorica referentica ureda HDS-a Eva Molnar Muić. Sudjelovali su učenici Hrvatske osnovne škole „Miroslav Krleža“ iz Pečuha te Hrvatske osnovne škole i učeničkog doma u Santovu.

Drugi kamp odvijao se od 19. do 26. lipnja u suorganizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata te Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“. Voditeljica je kampa bila nastavnica Ana Popović-Biczak, a koordinator voditelj HKSC-a „Josip Gujaš Džuretin“ Krištof Petrinović. Sudionici kampa su bili učenici iz Gare, Dušnoka, Kačmara, Baje (Vancaga), Mohača, Šikloša, Salante, Šeljina, Starina, Lukovića i Izvara.

Treći kamp održan je od 26. lipnja do 3. srpnja u suorganizaciji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ te Hrvatskog dječjeg vrtića i osnovne škole „Mate Meršić Miloradić“. U kamp su se prijavila djeca iz Hrvatske osnovne škole i gimnazije iz Budimpešte te osnovnih škola iz Kerestura, Mohača, Kalače, Koljnofa, Sambotela, Hrvatskog Židana, Horpača i Petrovog Sela.

Voditeljica je kampa bila zamjenica predsjednika Hrvatske državne samouprave Angela Šokac Marković, a koordinatorica djelatnica Zbirke sakralne umjetnosti u Prisiki Mirjana Steiner.

Četvrti kamp održava se od 3. do 10. srpnja u suorganizaciji Hrvatske državne samouprave te Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj. Sudionici srednjoškolskog kampa gimnazijalci su Hrvatske osnovne škole i gimnazije u Budimpešti, Hrvatske osnovne škole i gimnazije „Miroslav Krleža“ te mohačke gimnazije „Károly Kisfaludy“. Voditeljica je kampa ravnateljica Hrvatske osnovne škole i gimnazije „Miroslav Krleža“ Janja Živković Mandić.

Beta

Učenici Hrvatske osnovne škole i učeničkog doma u Santovu

Tradicionalno hrvatsko proštenje u Đudu

XV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj

Zavjetno hodočašće Hrvata u baranjskom marijanskom svetištu u Đudu stoljećima se proslavlja na blagdan Presvetog Trojstva, a okuplja vjernike iz Mađarske i Hrvatske. XV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj u organizaciji Hrvatske državne samouprave održano je povodom blagdana Presvetog Trojstva i hrvatskog proštenja u marijanskom svetištu u Đudu. Državno hodočašće i ove je godine okupilo blizu osamsto Hrvata iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj, a došli su i hodočasnici iz Hrvatske.

Pomurski Hrvati u prepoznatljivoj nošnji

Po dolasku hodočasnika već tradicionalno molila se krunica. Misno slavlje predvodio je kotorski biskup mons. Ivan Štironja, a slušao vlč. Ladislav Bačmai, voditelj hrvatske referature pečuške biskupije. Na početku mise pozdravio je mons. Ivana Štironju, biskupa kotorskog, i okupljene hodočasnike.

„Danas ovdje okupljeni slavimo i klanjamo se Bogu jednome u Trojstvu i trojstvenom u jedinstvu. Da, naš Bog u kojega čvrsto vjerujemo jedini je Bog, zapravo jest trojstveni Bog, Otac, Sin i Duh Sveti. Otac Stvoritelj, Otkupitelj i Spasitelj, i Duh Sveti Posvetitelj. Upravo to svaki put svjedočimo vjerom u trojedinoga Boga kad god napravimo znak križa na svojim prsima. Da, mi taj znak želimo činiti i čini-

Molitvu križnog puta predvodio je vlč. Ladislav Bačmai

Zajednička molitva križnog puta

Pjevački zbor baranjskih Hrvata

Vjernici su stigli sa svih strana, kao i uzvanici

mo kao svjedočanstvo svoje vjere", kazao je na početku svoje propovijedi biskup Štironja. Propovijed je pak zaključio pozivom obiteljima, supružnicima i mladima na jedinstvo: „Današnja svetkovina škola je zajedništva i jedinstva. Želio bih naglasiti i pozvati upravo da vratimo to zajedništvo međusobno, među narodima, među obiteljima, među onima koji vjeruju i među onima koji ne vjeruju.”

Misno slavlje na otvorenom uljepšao je Pjevački zbor baranjskih Hrvata pod ravnanjem Aleksandre Čeliković Cvidrak.

Svojom nazočnošću hrvatsko hodočašće i misno slavlje uveličali su veleposlanik RH u Budimpešti Mladen Andrić, generalni

konzul RH u Pečuhu Drago Horvat sa suradnicima, zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Ivan Tepeš, predsjednik HDS-a Ivan Gugan, parlamentarni glasnogovornik Hrvata Jozo Solga, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac te predsjednici i zastupnici županijskih i mjesnih hrvatskih samouprava, ustanova i udruga.

Poslije mise vjernici su zajedno molili križni put koji je predvodio vlč. Ladislav Bačmai. U crkvi se nakon ručka molila litanija, a poslije blagoslova nabožnih predmeta uslijedio je ispraćaj hodočašnika.

S. B.

Oproštajna svečanost Santovačkog hrvatskog vrtića

U petak 27. svibnja održana je oproštajna svečanost u Santovačkom hrvatskom vrtiću. Nakon pozdravnih riječi ravnatelja ustanove Jose Šibalina u okviru male dvojezične svečanosti dječjim igrama, plesovima i pjesmama predstavile su se sve tri vrtičke grupe. U nazočnosti brojnih roditelja, baka i djedova od vrtića se oprostilo 11 vrtičara velike grupe. Od njih su se prigodnim stihovima oprostili polaznici srednje grupe, koji su im za popudbinu već tradicionalno predali svečane torbice. Uslijedili su prigodni stihovi vrtičara velike grupe, budućih prvašića, te njihova oproštajna pjesma.

Stipan Balatinac

BUDIMPEŠTA – GARA

Na Državnom hrvatskom narodnosnom natjecanju koje je održano mrežno učenici garske škole postigli su zapažene rezultate. Kristofer Kalmár osvojio je prvo, a Noel Kovács treće mjesto. Nagrade su im uručene 2. lipnja na prigodnoj svečanosti u Uredu za obrazovanje u Budimpešti. Na svečanosti je sudjelovao samo Noel Kovács u pratnji učitelja Ivana Kričkovića i ravnateljice Csille Solti. Putovanje su im osigurali Hrvatska samouprava Gare i predsjednik Martin Kubatov. Na povratku

su zastali u Kiskőrösu, Kecelu i Császártöltésu, gdje im je ravnateljica s nostalgijom predstavila mjesta svojega djetinjstva. Na budimpeštanskoj svečanosti nagrađena je i Emiliya Sörös, kći Milice Murinji Sörös. Na istome natjecanju prije dvije godine prvo mjesto osvojio je Zalán Ostrogonac, ali tad zbog pandemije nije bilo prigodne svečanosti u Budimpešti te je on pohvale primio na završnoj svečanosti garske škole. O svemu tome izvijestio nas je predsjednik garske Hrvatske samouprave Martin Kubatov.

Na katoljskoj Planini druženje na blagdan Duhova

Pandemija je otuđila ljude, pa se Katoljci i njihovi prijatelji dvije godine nisu družili na katoljskoj Planini na blagdan Duhova. Zato su to nadoknadili 5. lipnja ove godine. Prekrasan sunčan dan okupio je mnoštvo Katoljaca, i onih koji žive u selu i onih koji više ne žive, a okupili su se i brojni prijatelji i poznanici Katoljaca. Hrvatska samouprava Katolja na čelu s predsjednicom Ružicom Kovačević Ivanković otvorila je vrata svima, a vlasnici katoljskih podruma uljepšali su i okitili svoja imanja. Organizirano je i natjecanje u kuhanju za što je namirnice, svakoj ekipi 4 kilograma svinjskog mesa, osigurala Hrvatska samouprava Katolja koja je uz potporu Fonda „Gábor Bethlen“ od 300 000 Ft podupirala program. Živnula je katoljska Planina: mladi i stari, djeca, članovi zbora „Karašica“, svirci sa svih strana. Ukusna jela i još bolja „vinska“ kapljica. Došli

Zbor „Karašica“ i svirci sa svih strana

Prvo mjesto osvojio je Zoltán Erdorf

Silvio Božanović i Gábor Ivanković

u i prijatelji, zastupnici Hrvatske samouprave Olasa i Hrvatske samouprave Surdukinja te su i oni kuhali. Natjecalo se četrnaest ekipa, ali kuhalo se na više mjesta, nisu svi sudjelovali na natjecanju. Ocjenjivački sud imao je pune ruke posla, sve bolje od boljega, specijaliteti koje je teško nadmašiti – kako izgledom tako i okusom. Za to vrijeme orkestar iz Batine neumorno je razvlačio harmonike, a pridružio im se i Antuš Vizin sa svojim harmonikaškim umijećem. Pjevački zbor „Karašica“ pjevao je neumorno. Trebalo je podijeliti nagrade najboljim kuharima. Prvo mjesto osvojio je Zoltán Erdorf, koji je skuhao perkelt od miješanog mesa, drugo mjesto pripalo je Jánosu Homannu s perkeltom od mesa divlje svinje, a treće mjesto osvojio je katoljski Pjevački zbor „Karašica“ s običnim „podrumskim perkeltom“. Svi sudionici natjecanja dobili su prigodne poklone. Zabava i veselje, pjesma i svirka trajale su do kasnih noćnih sati, a pjesma je odzvanjala Planinom i prostirala se prema selu podno nje, Katolju.

Guganka & BPB

Duhovi u Đudu

Podravski i šokački Hrvati stoljećima hodočaste u Đud na Trojake, odnosno Duhove. Katkad je to organizirano sa svećenicima, a katkad privatno. U starim vremenima išlo se pješice: Podravci bi s crkvenim zastavama krenuli u petak u ranu zoru na put od šezdeset kilometara. Šokački Hrvati iz Santova prema Đudu pošli bi na prvi dan Duhova, a drugoga dana vraćali bi se kućama. I mohački Šokci na Duhove su hodočastili đudskoj Gospi.

Danas sve više njih ide privatno. I ove godine vjernici iz Lukovišća u organizaciji Hrvatske samouprave Lukovišća na čelu s predsjednicom Samouprave Ružom Bunjevac bili su na drugi dan Duhova u Đudu. Sreli su se u Đudu vjernici iz Martinaca, Novog Sela, Križevaca, Izvara, Šeljina, Barče, Lukovišća... Sveta misa na hrvatskom jeziku služena je u devet sati. Na misi su bili vjernici iz Martinaca i Šeljina

FOTO: PANNON TELEVIZIO

sa svojim župnicima Ilijom Ćuzdijem i Jozom Egrijem, koji je služio misu na mađarskom jeziku sat poslije.

Branka Pavić Blažetin

Croatiada 2022. – Pečuh

Susret hrvatskih dramskih, lutkarskih i literarnih družina Praznik hrvatske riječi

U organizaciji Hrvatske državne samouprave 19. svibnja u Hrvatskom kazalištu u Pečuhu održan je već tradicionalni „Susret hrvatskih dramskih, lutkarskih i literarnih družina” za učenike osnovnih škola. Nazočne sudionike i goste pozdravila je Eva Molnar Muić, među njima posebno ravnateljja Hrvatskog kazališta Slavena Vidakovića i zamjenicu predsjednika HDS-a Angelu Šokac Marković.

Sudionici Susreta dramskih, lutkarskih i kazališnih družina

„Mislim da je ovaj dan praznik za vas. I ja sam s 12 godina počeo na daskama koje, kako kažu, život znače. I dandanas ovo mi je život. Nadam se da će ovaj vaš nastup na daskama pečuskog hrvatskog kazališta i za vas biti velika stvar. Ova inicijativa Hrvatske državne samouprave vrlo je pohvalna i važna. Drago mi je što su ovdje učenici četiriju naših škola koji će predstaviti svoj rad. Vi ste naša budućnost. Poslije nas vi ćete nastupati na našim scenama, vi ćete sačuvati hrvatski identitet i hrvatsku riječ. Vjerujem da će neki od vas biti budući glumci Hrvatskog kazališta”, kazao je uz ostalo Slaven Vidaković obraćajući se sudionicima.

U ime organizatora sudionike je pozdravila zamjenica predsjednika Hrvatske državne samouprave: „Drago mi je da ste se okupili u tako lijepom broju te vjerujem da ćemo u sljedećih sat vremena uživati u svemu onome za što ste se marljivo pripremali.

Dio sudionika nakon završetka susreta

Trenutak za pjesmu

Dom Na Cesti

Ležah u prašini kraj ceste.
Niti vidjeh njegovo lice
niti on vidje lice moje.

Zvijezde sišle su, i zrak bijaše plav.
Niti vidjeh njegove ruke
niti on vidje ruke moje.

Istok postade ko limun zelen.
Zbog ptice jedne otvorih oči.

Tada doznah koga sam ljubila
čitav život.
Tada on dozna kome je ruke
grlio uboge.

I uze čovjek zavežljaj, i krenu
plaćući u svoj dom.
A dom je njegov prašina na cesti
kao i moj dom.

Vesna Parun

Učenici Santovačke hrvatske škole – Đačka ljubav

Nadam se da će među vama biti onih koji će slijediti Slavenov primjer i da ćemo i narednih godina uživati u vašem radu", naglasila je Angela Šokac Marković.

Ove godine na poziv organizatora odazvale su se četiri hrvatske dvojezične osnovne škole u Mađarskoj. Učenici 6. razreda budimpeštanskog HOŠIG-a izveli su dramatizirani roman Ivana Kušana *Lažeš, Melita*. Dekoraciju su izradili Lilla Bengyeszkov i Zoltán Csomós, a mentorice su bile učiteljice Klara Bende-Jenyik i Erika Balažin-Meggyesi.

Djevojčica Melita živi u toplom ozračju svoje obitelji u Zagrebu, ali ima jednu manu koja u sve većoj mjeri zabrinjava njezinu obitelj i prijatelje. Ona laže, stalno izmišlja, sama vjeruje u svoje izmišljotine i uvjerava druge oko sebe u njih. Nakon svih majčinih blagih pokušaja da je odvikne od laganja svjedoci smo terapije koju primjenjuju kreativne muške glave oko nje kako bi je izliječili.

Učenici 5. a i 5. b razreda pečuške Hrvatske škole Miroslava Krležu prikazali su igrokaz Mire Gavrana *Stare cipele*. Riječ je o starim cipelama koje ne trebaju svojem vlasniku jer su već stare. One počnu tražiti svojeg novog vlasnika. A tko će biti novi vlasnik? Doznali smo na kraju predstave. Učenike su pripremili mentori Zoltan Gatai i Magdalena Molnar Drinóczi.

Učenici Hrvatsko-mađarske dvojezične narodnosne škole iz Petrovog Sela prikazali su igrokaz Mirjane Džakule pod naslovom *Recept za hrabrost*. Riječ je o dječaku koji ne zna kako se stječe hrabrost. Igrokaz je sa sedmoricom učenika uvježbala Ana Škrapić Timar.

Učenici 6., 7. i 8. razreda Santovačke hrvatske škole prikazali su šaljivi igrokaz s naslovom *Đačka ljubav* o zaljubljenom dječaku koji je popustio u školi i o njegovim zabrinutim roditeljima. Pripremili su ih Eva Gorjanac Galić i Marijana Jakošević.

„Budući da je ovo bio susret, a ne natjecanje, sretna sam što ne moram niti ocjenjivati niti postavljati redosljed. Svima vam čestitam jer mislim da smo zajedno uživali u vašim predstavama. Ne možemo kazati koja je bila bolja – svaka je bila posebna i jedinstvena“, kazala je uz ostalo na kraju susreta zamjenica predsjednika HDS-a Angela Šokac Marković. Tom prigodom svim je sudionicima uručila spomenice za istaknuti rad i skromne nagrade Hrvatske državne samouprave. Nakon susreta svi su sudionici pozvani na zajednički ručak u Hrvatskoj školi Miroslava Krležu u Pečuhu.

S. B.

Hrvatska izvorna skupina na 30. Međunarodnoj smotri folkloru u Velikoj

Foto: ANTE KRSTANOVIĆ

Međunarodna smotra folkloru u Velikoj održana je u sklopu trodnevne manifestacije pod nazivom „Čuvajmo običaje zavičaja“. Hrvatska izvorna skupina na toj je smotri nastupila 15. put.

„Mi smo već stari prijatelji, dobro poznajemo domaćina i ostale sudionike. Dobro je družiti se s njima, oni nas uvijek prime s velikom ljubavlju“, izjavila nam je predsjednica skupine Eva Išpanović.

Na smotri folkloru nastupaju udruge iz više krajeva gdje žive Hrvati: Rumunjske, Srbije, Hercegovine i dr. Godine 2014. smotra je obogaćena programom „Najduži stol u Hrvata“, na kojem Hrvatska izvorna skupina također sudjeluje s prezentacijom mađarskih suhomesnatih proizvoda i domaćih kolača koje pripremaju članice skupine.

Hrvatska izvorna skupina predstavila se sa starom bunjevačkom koreografijom „Srdim se, dušo, srdim se ja“.

Neda Maretić

Šokački Hrvati

Sveta misa na hrvatskome jeziku i sveta pričest za četrnaestero prvopričesnika

U sklopu mise na hrvatskome jeziku održane 12. lipnja u budimskoj crkvi Rana sv. Franje 14 prvopričesnika primilo je sakrament prve pričesti, Kristovo tijelo i krv. Misu je služio otac Vjenceslav Tot, koji je darovao prvopričesnike kronicama iz Betlehema.

Svi su prvopričesnici učenici HOŠIG-a: Borbála Fanni Berki, Goran Đurić, Vilmos Szabó Rác, Gabriella Tímea Sivák, Dániel Berecz Típpel, Anna Elizabet Halász, Ružica Szabó Rác, Imre Bendegúz Poczók, Olga Anna Szabó, Milan Tresó, Ákos Bleszák, Bence Bleszák, Jakov Jazbinšek i Lovre Šučur. Njihova je vjeronučiteljica Jelica Kőrösi izjavila: „Prenošenje vjere naš je veliki cilj i, kad vidim da djeca žele sudjelovati na satima vjeronauka, jako sam

ponosna”. Svetu misu pjevanjem su uljepšali učenica HOŠIG-a Lilla Bengyeszko, nastavnik glazbenog odgoja Stjepan Dombai i bivši učenik HOŠIG-a student Levente Péntek. Otac Tot blagoslovio je svu djecu u crkvi. U sklopu mise krstila se i jedna djevojka s imenom Timea. Na koncu svi su se nazočni družili uz prigodni koktel, za što se pobrinula Hrvatska samouprava Budimpešte. *Neda Maretić*

Dan pedagoga u HOŠIG-u

Hrvatska samouprava Budimpešte u suradnji s HOŠIG-om obilježila je Dan pedagoga.

Taj je dan prigoda da se pokaže da je rad učitelja, nastavnika i pedagoga prepoznat kao jedan od najvažnijih za ukupan razvoj društva te da se kao takav i cijeni.

„Ovaj je dan važan za sve nas. Prisjećamo se svojih učitelja i pedagoga koje smo voljeli, imali smo svoje uzore, a nadam se da smo i mi uzor našim učenicima. Na ovaj dan pitamo se što je za nas najvažnije, a to je prije svega znanje koje predajemo, koje smo mi već usvojili, te razumijevanje i način razmišljanja. Važno je da širimo svoj optimizam”, izjavila nam je ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan.

Predsjednik samouprave Budimpešte Stipan Đurić rekao je pak sljedeće: „Ovim obilježavanjem željeli smo zahvaliti našim profesorima i pedagogima HOŠIG-a jer je njihov posao apostolski, to je posao građenja ljudskog bića, građenja čovjeka. Puno nam pomažu da djeca nauče hrvatski jezik, ali nam pomažu prije svega da ta djeca postanu ljudi.”

Učenice 6. razreda pjevale su pjesme, a gimnazijalci kazivali stihove. Na kraju programa Hrvatska je samouprava Budimpešte HOŠIG-u darovala tortu.

Svim odgajateljicama i odgajateljima, učiteljicama i učiteljima, nastavnicama i nastavnicima HOŠIG-a velika HVALA! Sretno vam Dan pedagoga! *Neda Maretić*

Folklorna manifestacija u šokačkom selu Semeljci

Undanski Regrutari na 18. Kolu na Vrbaku

Undansko Hrvatsko kulturno društvo „Veseli Gradišćanci“ i KUD „Lipa“ iz Semeljca ljetos svečuju petu obljetnicu prijateljstva u čijem okviru hrvatski ansambl još 2019. ljeta pred pandemijom gostovao na Undi, a sad su ishasnovali priliku da jur po drugi put pozovu Gradišćance na 18. festival folkloru pod nazivom „Kolo na Vrbaku“. Kako je rekla peljačica Društva Csilla Pintér uz Štefana Kolosara, u subotu 11. junija trinaestimi su se ganuli na put da zajdu na svečani program u 19 uri. Pred tim je bila još povorka u naselju, kade su se mogli gledatelji diviti prekrasnim nošnjam i tancošem, a u Domu kulture su nastupale folklorne skupine. „Veseli Gradišćanci“ iz Unde, kot jedina grupa izvan granic, predstavili su jako uspješnu domaću koreografiju „Regrutari“. Izvodjače je za predstavom čekala vičera i prijateljsko druženje do zore. Po riči Csille Pintér, Undanci se pripravlja u oktobru u Cerić, u drugo prijateljsko slavonsko naselje. S KUD-om „Slavko Mađer“ iz Cerića prijateljstvo potječe jur iz 2003. ljeta, kad su Undanci gostovali na zmožnom festivalu „Vinkovačke jeseni“, a njevi gostodavatelji su bili stanovnici Cerića, koje selo u Domovinskom boju u cjelini je srušeno. Jedna od najljpih gestov je bila da vraćajući se domom, Undanci su organizirali pomoćnu akciju po cijelom Gradišću i sakupljali pinez za izgradnju

Foto: HKD „VESELI GRADIŠĆANCI“

njeve crikve. Ovo sadašnje putovanje u Semeljce, boravak u Đakovu ter predavljanje na 18. Kolu na Vrbaku, zadržali su lipe trenutke, mnogo novih doživljajev, posebno za mladje člame, ki su po prvi put mogli iskusiti hrvatsko festivalsko raspoloženje i čutiti tradicionalni slavonski duh ter gostoljubivost domaćinov.

Tiho

U undanskoj crikvi na Tjelovo

Foto: FACEBOOK ISTVAN KOLOSAR

Mala stranica

Nagrađeni najbolji na državnim natjecanjima za narodnosti

Narodnosni pedagoški prosvjetni centar pri Uredu za obrazovanje i u školskoj godini 2021./2022. objavio je državna natjecanja u različitim kategorijama. Učenici narodnosnih odgojno-obrazovnih ustanova mogli su sudjelovati na natjecanju u likovnim ostvarenjima, fotografiji s tematikom narodopisa, na državnom natjecanju iz narodnosnog jezika i književnosti te mrežnom državnim natjecanju u poznavanju narodnosnog jezika.

Natjecanje u likovnim ostvarenjima bilo je objavljeno za djecu narodnosnih dječjih vrtića, osnovnih škola i srednjih škola s različitim temama. Tema za dječje vrtiće bila je „Moja palača čudesa – moj narodnosni dječji vrtić“, za osnovnoškolce „Naši narodnosni blagdani“ (1. – 4. razred) te „Takvi smo mi – predstavljanje narodnosne zajednice“ (5. – 8. razred), a za srednjoškolce „Naše vrijednosti – čuvanje naše sredine“.

Na natjecanje fotografija s tematikom narodopisa mogli su se prijaviti osnovnoškolci i srednjoškolci s fotografijama koje prikazuju povijest, život, običaje, materijalnu i duhovnu kulturu narodnosnih zajednica. U auli Doma parlamentarnih zastupnika 23. svibnja 2022. upriličena je dodjela nagrada za učenike s najuspješnijim radovima u kategorijama likovnih ostvarenja i fotografija s tematikom narodopisa. Na dvama natjecanjima sudjelovalo je 800 učenika, a prema odluci stručnog žirija 63 učenika dobilo je nagradu. Nagrade je uručio državni tajnik za vjerske, narodnosne, civilne i društvene veze pri Ministarstvu ljudskih resursa Miklós Soltész, a sve nazočne pozdravila je dopredsjednica Odbora za narodnosti Erika Köles Kissné.

Na dodjeli nagrada nagrađeni su sljedeći učenici hrvatskih narodnosnih škola:

I. kategorija (3. mjesto) – Mira Major, Hrvatska osnovna škola, gimnazija i učenički dom u Budimpešti

I. kategorija (posebna nagrada) – Lea Lógó-Molnár, Dječji vrtić „Kinizsi Utcai“ u Baji

I. kategorija (posebna nagrada) – Romina Rádosi, Hrvatska osnovna škola, gimnazija i učenički dom u Budimpešti

II. kategorija (posebna nagrada) – Villó Pusztai, Osnovna škola u Mohaču

II. kategorija (posebna nagrada) – Krisztina Mészáros, Podružna škola u Lukovišću

II. kategorija (posebna nagrada) – Milán Német, Osnovna škola u Mohaču

III. kategorija (posebna nagrada) – Filadelfia Klárics, Osnovna škola u Salanti

U Kossuthovoj dvorani Vladina ureda Peštanske županije 2. lipnja 2022. održana je svečana dodjela spomenica najboljim učenicima koji su sudjelovali na Državnom natjecanju osnovnoškolaca u poznavanju narodnosnog jezika i književnosti te učenicima koji su sudjelovali na mrežnom natjecanju u poznavanju jezika. Na dodjeli sudjelovali su i nastavnici nagrađenih učenika. Na natjecanjima bilo je ukupno 1492 učenika iz 159 ustanova, među njima i učenici hrvatskih narodnosnih ustanova. Spomenice i nagrade osnovnoškolcima i nastavnicima predao je zamjenik državnog tajnika za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu premijera dr. Balázs Fürjes. Na

kulturnome programu nastupili su učenici Osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleže iz Pečuha.

Na dodjeli nagrada nagrađeni su sljedeći učenici hrvatskih narodnosnih škola:

Hrvatski jezik i književnost

I. kategorija (1. mjesto) – Gorán György Gudlin, Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ iz Serdahela

(nastavnica Katica Lukač Brodač)

I. kategorija (2. mjesto) – Albert Novak, Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ iz Serdahela (nastavnica Katica Lukač Brodač)

II. kategorija (1. mjesto) – Boglárka Krisztina Kun, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu (nastavnica Gabriella Kohuth Várhelyi)

II. kategorija (2. mjesto) – Anna Berta Sztanics, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu (nastavnica Gabriella Kohuth Várhelyi)

II. kategorija (3. mjesto) – Mira Mogyorósi, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu (nastavnica Gabriella Kohuth Várhelyi)

Natjecanje u narodopisu

1. mjesto – Emilia Sörös, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu (nastavnica Mirjana Murinji)

2. mjesto – Anna Berta Sztanics, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu (nastavnica Mirjana Murinji)

3. mjesto – Milovan Attila Kustra, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu (nastavnica Mirjana Murinji)

Mrežno natjecanje u poznavanju hrvatskog jezika

1. mjesto – Adél Veronika Sztanics, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu

2. mjesto – Zóra Gyömbér, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu

3. mjesto – Lili Kovácsévcics, Hrvatska osnovna škola i gimnazija Miroslava Krleže u Pečuhu

Beta

Nagrađeni učenici Hrvatske osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleže

Dan naselja u Fićehazu

Pomursko naselje Fićehaz 25. lipnja priredilo je tradicionalni Dan naselja na kojem je upričena svečana primopredaja nove obnovljene asfaltirane ceste, rekonstrukcija struje doma kulture i centra za organiziranje mjesnih priredaba i novog pločnika ulice Rákóczy. Investicije su ostvarene zahvaljujući potpori iz Programa mađarsko selo. Na svečanoj predaji bio je i parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés. U sklopu programa načelnik Fićehaza dr. József Takács govorio je o raznim projektima koji su se ostvarili u selu te uručio

Ženski pjevački zbor Fićehaza

Pečenje kuglofa u krušnoj peći

priznanje „Počasni građanin Fićehaza“ mještalinu Józsefu Lócsiju, koji već više od 30 godina kao poljoprivredni poduzetnik zapošljava žitelje sela te zastupa selo na raznim mjestima. Na Dan naselja svake se godine priređuje natjecanje u kuhanju, tako je bilo i ovaj put, ali sad je iskorištena i krušna peć za pečenje kuglofa koju je samouprava dala izgraditi prošle godine. Na kulturnom programu nastupili su mališani mjesnog dječjeg vrtića, ženski pjevački zbor Fićehaza te razni mađarski izvođači, a uvečer je održan koncert poznatog hrvatskog benda „Mejaši“ na kojem su se okupili mnogi mladi iz okolnih hrvatskih naselja.

Beta

Urbanovo u Sumartonu

Vinska udruga pajdaša vina „Sveti Martin“ jedna je od najaktivnijih civilnih udruga iz Sumartona koja, osim što se brine o stručnom usavršavanju svojih članova i o razvoju vinogradarstva, njeguje i običaje, tradicije vezane uz uzgoj vinove loze. Od Vincekova do Martinja obilježava sve vinske blagdane. Petnaestogodišnja udruga ovaj je put 20. i 21. svibnja proslavila Urbanovo s izložbom vina i prigodnim programom.

Prema vjerovanju Dan svetog Urbana određuje vrijeme u srpnju te kakva će biti berba u rujnu. Sveti Urban zaštitnik je vinogradara jer je, prema predaji, spasio od tuče mnoge vinograde te znao isprositi i kišu. U sumartonskom vinogradu u Kamano-vim goricama cijelo je odmorište posvećeno njemu, a na početku parka nalazi se njegov drveni kip ispred kojeg na Urbanovo sumartonski vinogradari mole da im svake godine zaštiti vinograde. Ovogodišnja priredba i izložba vina bila je međunarodnog karaktera – na Urbanovo stigli su i vinari iz Hrvatske, Slovenije i Mađarske. Stručni žiri trebao je ocijeniti 70 uzoraka (34 domaćih, 24 hrvatskih, a 12 slovenskih proizvođača). Od ukupnog broja predanih uzoraka stručni žiri dodijelio je 11

zlatnih medalja (domaći proizvođači su dobili pet, a hrvatski i slovenski vinari po tri zlatne medalje). Vinska kuća „Bratuša“ iz Slovenije osvojila je titulu „Najbolje bijelo vino“, a ujedno i titulu „Najbolje vino natjecanja“ za vino muškato otoneo s 19,3 boda. Titula „Najbolje roze vino“ pripala je vinskoj kući „Vino Vlašić“ za vino cuvée, a pehar za „Najbolje crno vino“ preuzeo je vinar Stjepan Bugarin iz Križevaca (Hrvatska) za vino Cabernet Sauvignon. Priznanje „Najbolje vino Sumartona“ osvojila je vinska kuća „Vino Vlašić“ za sivi pinot. Svečanost dodjele diploma izvrsnim vinarima upričena je u Seoskome domu. Predsjednik udruge Lajoš Vlašić svim je vinarima zahvalio na sudjelovanju i predao im spomenice. Uoči 15. obljetnice sumartonske vinske udruge predstavljena je novoizrađena zastava udruge, koja je u sklopu kulturnog programa i posvećena. Na kulturnom programu nastupili su plesači i pjevači KUD-a „Sumartont“.

Beta

Članovi vinske udruge pajdaša vina „Sveti Martin“

Tijelovska procesija u Santovu

Blagdan Tijelova, Svetkovine Presvetog Tijela i Krvi Kristove ili Brašančeva, kako ga nazivaju šokački Hrvati u santovačkoj župi, proslavljen je 19. lipnja nedjeljnim misnim slavljinama na mađarskom i hrvatskom jeziku. Već po tradiciji svetkovina je između dvije mise proslavljena i zajedničkom procesijom hrvatskih i mađarskih vjernika, ophodom četiriju okićenih postaja (oltara) postavljenih oko crkve uz čitanje evanđelja, molitvu i blagoslov pred Presvetim oltarskim sakramentom. Od četiri postaje postavljene na četiri strane svijeta dvije su hrvatske, a dvije mađarske, a po tradiciji svake ih godine kite iste santovačke obitelji i njihovi pomagači. Nekad se procesija održavala na ulicama u središtu

TIJELOVO (puni naziv: **Svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove**; lat. **Corpus Christi**: Tijelo Kristovo) – u Katoličkoj Crkvi svetkovina na spomen ustanovljenja euharistije na Veliki četvrtak. Slavi se u četvrtak nakon svetkovine Presvetoga Trojstva. Nastala je u XIII. stoljeću (Liège, 1246.), a za cijelu Zapadnu Crkvu uveo ju je papa Urban IV. Ubrzo se na taj dan počela održavati svečana procesija (*tijelovska procesija*). Uz ophodnju po cijelome mjestu obično se zastane na četiri stajališta („sjenice”).
(izvor: *Hrvatska enciklopedija*)

U Hrvatskoj Tijelovo je neradni dan (jednostavno računanje datuma: deveti četvrtak nakon Uskrsa). U nekim se hrvatskim krajevima naziva i *Tilovo*, *Brašančevo*, *Brošančevo*, *Brešančevo*, *Božji dan*, *Božji don*, *Božji blagdan*, u okolici Dubrovnika i na Pelješcu *Korosante* (prema tal. *Corpo Sancto*, *Sveto Tijelo*).
(izvor: *Wikipedija*)

naselja, a od 50-ih godina prošlog stoljeća ograničena je na prostor oko crkve. Tako je ostalo do danas.

Više od riječi svjedoče nam fotografije.

Stipan Balatinac

Oproštajni prijam u Veleposlanstvu u čast Maji Rosenzweig Bajić

Oproštajni prijam u čast ministrici savjetnici Maji Rosenzweig Bajić održan je 20. lipnja 2022. u organizaciji veleposlanika Hrvatske dr. sc. Mladena Andrića.

Na prijemu koji je održan u rezidenciji veleposlanika povodom završetka mandata gđe Bajić nazočili su brojni članovi diplomatskog zbora u Republici Mađarskoj te drugi kolege i suradnici.

Tijekom prijama veleposlanik Andrić u svojem je govoru istaknuo odličnu suradnju s gđom Bajić, što je pridonijelo i poboljšanju suradnje Mađarske i Hrvatske.

Gđa Bajić istaknula je da su godine djelovanja u Mađarskoj najbolje razdoblje u njezinoj karijeri te da su prijateljstva koje je stekla tijekom djelovanja najvažnije što će ponijeti sa sobom. Zahvalila je svim kolegama na suradnji i potpori.

Neda Maretić

Hrvatska državna samouprava i Hrvatski internat „Collegium Croaticum” raspisuju javni natječaj za 6 studentskih mjesta u smještajnim kapacitetima institucije.

Adresa internata: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/B. 1. emelet 1. ajtó

Pravo prijave na natječaj imaju osobe obaju spolova, studenti koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- pripadnost hrvatskoj zajednici u Mađarskoj
- stečena studentska prava
- potvrda/svjedodžba o položenom jezičnom ispitu iz hrvatskog jezika najmanje na razini A2.

Uz prijavu za na natječaj kandidati su dužni priložiti:

- potvrdu mjesne hrvatske samouprave o aktivnom sudjelovanju u kulturnom i/ili javnom životu hrvatske zajednice
- potvrdu o opisu u neku visokoškolsku ustanovu
- životopis na hrvatskom jeziku s posebnim naglaskom na aktivnosti u hrvatskoj zajednici.

Pravo na studentski smještaj kandidati mogu ostvariti za akademsku godinu 2022./2023. od 1. rujna 2022. godine.

Pristigle će prijave vrednovati Odbor za odgoj i obrazovanje HDS-a i donijeti odluku o kandidatima koji su ostvarili pravo na smještaj.

Prijave na javni natječaj podnose se zaključno do **31. srpnja 2022. godine do 12 sati**.

Prijava s nepotpunom dokumentacijom i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Prijavu treba dostaviti na sljedeće adrese:

- Országos Horvát Önkormányzat 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.
- hds@horvatok.hu

Cijena smještaja: 30 000 Ft po osobi mjesečno (režije uključene).

U kozarskom vrtiću

U dječjem vrtiću u Kozaru 25. svibnja u poslijepodnevnom satima održana je završna svečanost s mališanima.

Teta Tündi, teta Gordi i djeca iz male grupe prikazali su dječje pjesme, brojalice i plesove što su tijekom godine naučili. Osim mađarskih čule su se i brojne hrvatske riječi, čuo se „Šarac-marac”, „Iš'o medo u dućan”, „Ringe ringe raja”, „U šumici zeko”, „Proljeće je procva-

lo”. Djeca su radosno pjevala i plesala, no bilo je i onih koji su otišli u mamino krilo.

U drugom dijelu priredbe slavili smo mame i bake za Majčin dan prikladnom pjesmicom i pjesmom što smo zajedno prikazali. Nakon toga svatko je predao poklon: srce s otiskom svoje ruke.

Tünde Andrić, odgojiteljica

